

АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ

Аналіз фінансових результатів є важливим і значущим елементом успішного управління сучасним підприємством. Основною формою звітності, що систематизує відомості про доходи та витрати, є Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід). У цій формі звітності у певній послідовності за два роки формуються показники виручки, собівартості, низки витрат та кінцеві фінансові результати. Звіт про фінансові результати – це форма бухгалтерської звітності, яка є основою для оцінки ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства.

Отже, актуальність аналізу фінансових результатів обґрунтована тим, що цей тип аналізу дозволяє розкрити напрями підвищення ефективності прибутку. Прибуток, у свою чергою, є основним джерелом коштів, що необхідні для розвитку підприємства, підвищення його конкурентоспроможності і надійності.

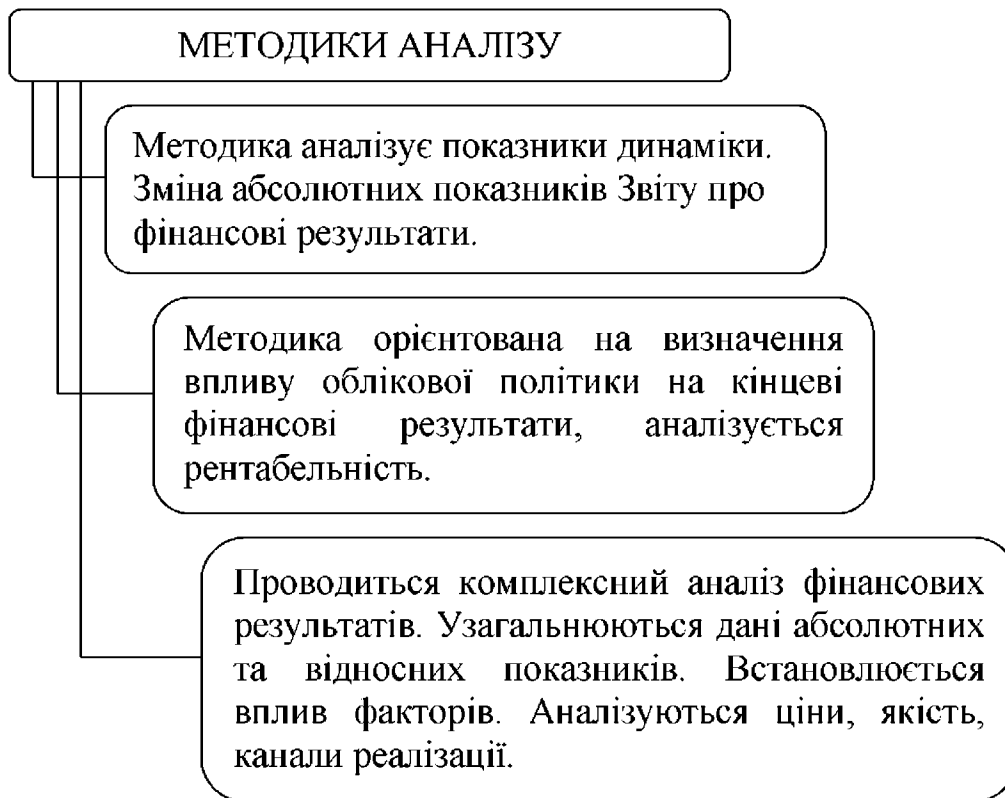
Фінансовий результат трактується різними дослідниками по-різному, залежно від сфери діяльності та масштабів роботи підприємства. Однак суть визначення залишається незмінною: фінансовий результат – це різниця між отриманими доходами та понесеними витратами. Зростання фінансових результатів говорить про високий ступінь надійності та незалежності підприємства, свідчить про належний рівень власних джерел фінансування.

Значення аналізу фінансових результатів визначається у можливості своєчасного виявлення негативних тенденцій та недоліків у роботі підприємства та усунення їх за рахунок формування програм стратегічного розвитку організації, покращення її роботи на підставі дослідження ринкових тенденцій та застосування сучасних інструментів оптимізації фінансових результатів та показників ефективності роботи, зокрема показників рентабельності [1].

Аналіз фінансових результатів має наступні цілі: 1) виявлення тенденцій зміни відомостей у звіті про фінансові результати на підставі показників динаміки прибутку, доходів та витрат; 2) визначення взаємозв'язку між рівнем прибутку та зміною оборотного капіталу, можливістю підприємства своєчасно здійснювати розрахунки; 3) виявлення факторів, що вплинули найбільше на зміну видів прибутку; 4) забезпечення контрольних заходів над виконанням планових показників, якщо такі для підприємства є. Планування здійснюється зазвичай у частині обсягу реалізації; 5) формування заходів щодо оптимізації

фінансових результатів [2].

У сучасній системі економічного аналізу зустрічається безліч методик аналізу. Розрізненість методик порушує єдність проведення аналізу фінансових результатів та ускладнює порівняльну оцінку показників підприємств за галузевою ознакою. Різні методики аналізу фінансових результатів суб'єкта господарювання систематизовані та наведені на рисунку 1.

Рисунок 1 – Методики аналізу фінансових результатів суб'єкта господарювання

Для того, щоб отримати найповніші уявлення про ефективність роботи підприємства необхідно проводити аналіз абсолютних показників Звіту про фінансові результати, розрахувати, оцінити та порівняти з галузевими значеннями показники рентабельності. Важливо провести факторний аналіз та визначити фактори зростання, збільшення прибутку. Комплексний аналіз передбачає всебічний аналіз, враховує дослідження ринку, попиту на продукцію, її якість та канали збуту. Такий звіт важливий для розвитку підприємства загалом.

Малі підприємства можуть обмежитися спрощеною формою аналізу, що передбачає розрахунок абсолютної зміни основних елементів Звіту про фінансові результати, розрахунок та інтерпретацію відносних значень ефективності, зокрема рентабельності.

Першою та найбільш значущою проблемою є обмежений обсяг Звіту про фінансові результати. У цій формі бухгалтерської звітності надаються користувачеві лише загальні показники, які не дозволяють сформулювати

загальної картини про систему збуту продукції, ефективність її реалізації.

Наприклад, відсутня інформація про структуру товарної продукції, про канали її реалізації, якість продукції, що виробляється. Вирішенням цієї проблеми може стати формування аналітичної записки до Звіту про фінансові результати, яка дозволить повноцінно оцінити управління системою реалізації продукції та дозволить виявити резерви поліпшення, зростання та розвитку підприємства. Наприклад, відомості про канали реалізації продукції дозволять маркетологам розробити вигідні пропозиції для цільової аудиторії.

Інформація про якість продукції дозволить виявити відсоток браку та визначити механізм його усунення. Ці відомості переважно потрібні внутрішнім користувачам, ніж зовнішнім. Вони спрямовані на узагальнення інформації щодо результатів роботи відділів збуту та маркетингу, виробничого відділу. Для систематизації відомості можна використовувати управлінські форми звітності. Управлінські форми звітності також мають формуватися за триваліший період (3-5 років). Такий період подання даних дозволить точніше визначити тенденції у роботі підприємства та розробити рекомендації щодо покращення діяльності. Важливою мірою є зближення міжнародного та національного бухгалтерського обліку у частині формування фінансових результатів. Все це дозволить проводити якісний, повноцінний та всеосяжний аналіз фінансових результатів. Визначати напрями покращення роботи.

Другою проблемою є низький рівень автоматизації систем бухгалтерського обліку, відсутність деталізації та аналітичності даних. Це ускладнює проведення комплексного економічного аналізу фінансових результатів.

Отже, сьогодні досягти підвищення ефективності аналізу фінансових результатів можна шляхом удосконалення джерел інформації для проведення аналізу, тобто шляхом підвищення аналітичності відомостей, поданих у Звіті про фінансові результати. Необхідно формувати внутрішню управлінську звітність, доповнювати відомості про якість та структуру виробленої продукції та канали збуту. Від того, наскільки якісно проведено аналіз фінансових результатів, визначено основні чинники, які його забезпечують, залежить майбутня результативність діяльності суб'єкта господарювання.

Література:

1. Фесенко В.В., Воронцова Л.А. Аналіз фінансових результатів підприємств України. *Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка»*. 2020. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2020_1_5 (дата звернення: 01.12.2021)
2. Глушко А.Д., Грачова А.О. Методичні засади аналізу фінансових результатів діяльності підприємства. *Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка»*. 2019. № 6. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2019_6_24 (дата звернення: 01.12.2021)